

ZAKON

O VISOKOM SAVETU SUDSTVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se položaj, nadležnost, organizacija i način rada Visokog saveta sudstva (u daljem tekstu: Savet), uslovi i postupak za izbor izbornog člana Saveta, trajanje mandata i prestanak njegove funkcije i obezbeđivanje uslova i sredstava za rad Saveta.

1. Položaj Saveta

Nezavisnost

Član 2.

Savet je nezavisan državni organ koji obezbeđuje i jemči nezavisnost suda, sudije, predsednika suda i sudije porotnika.

U okviru svoje nadležnosti Savet ostvaruje saradnju sa Visokim savetom tužilaštva, drugim organom Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave ili gradske opštine, javnom službom, imaozem javnih ovlašćenja i drugim fizičkim i pravnim licem, pravosudnim savetom druge države i međunarodnom organizacijom.

Sredstva za rad Saveta

Član 3.

Sredstva za rad i funkcionisanje Saveta (u daljem tekstu: budžet Saveta), obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, na predlog Saveta.

Savet samostalno raspolaže sredstvima budžeta koja su opredeljena za rad Saveta.

Vlada ne može bez saglasnosti Saveta obustaviti, odložiti ili ograničiti izvršenje budžeta Saveta, odnosno sredstva iz budžeta opredeljena za rad suda.

Postupak za utvrđivanje predloga budžeta Saveta uređuje se ovim zakonom.

Priprema predloga budžeta Saveta

Član 4.

Sekretar Saveta priprema predlog budžeta Saveta u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem i dostavlja ga radnom telu Saveta nadležnom za finansijska pitanja (u daljem tekstu: Budžetska komisija).

Budžetska komisija utvrđuje predlog budžeta Saveta i upućuje ga predsedniku Saveta radi dostavljanja na mišljenje ministarstvu nadležnom za poslove finansija.

O predlogu iz stava 2. ovog člana ministar nadležan za poslove finansija dostavlja Savetu obrazloženo mišljenje.

Ako ministar nadležan za poslove finansija ima primedbe na dostavljeni predlog budžeta Saveta, organizuje konsultacije sa predsednikom Saveta i Budžetskom komisijom radi postizanja saglasnosti.

Ako ministar nadležan za poslove finansija nema primedbi na predlog budžeta Saveta ili se postigne saglasnost iz stava 4. ovog člana, Savet utvrđuje konačan predlog budžeta Saveta, koji ministarstvo nadležno za poslove finansija bez izmena uključuje u nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, a Vlada bez izmena u predlog zakona o budžetu Republike Srbije.

Ako se ne postigne saglasnost iz stava 4. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove finansija konačan predlog budžeta Saveta iz stava 5. ovog člana, bez izmena uključuje u nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, a Vlada bez izmena u predlog zakona o budžetu Republike Srbije.

Ako se ne postigne saglasnost iz stava 4. ovog člana Vlada u obrazloženju predloga zakona o budžetu Republike Srbije navodi razloge zbog kojih smatra da predlog budžeta Saveta nije prihvatljiv.

Odredbe st. 1–7. ovog člana primenjuju se i na postupak predlaganja budžetskih sredstava iz nadležnosti Saveta propisanih Zakonom o uređenju sudova.

Kontrola izvršenja budžeta Saveta

Član 5.

Kontrola izvršenja budžeta Saveta i interna finansijska kontrola i revizija sprovode se u skladu sa propisima koji uređuju budžetski sistem, računovodstvo i reviziju.

Sedište i obeležja Saveta

Član 6.

Sedište Saveta je u Beogradu.

Savet ima pečat, koji sadrži naziv i veliki grb Republike Srbije i naziv i sedište organa, u skladu sa posebnim zakonom.

Sastav Saveta

Član 7.

Savet ima 11 članova.

Članovi Saveta su šest sudija koje biraju sudije, četiri istaknuta pravnik a koje bira Narodna skupština te predsednik Vrhovnog suda, kao član po položaju.

Predsednik Saveta

Član 8.

Savet ima predsednika Saveta, koga na pet godina bira Savet među izbornim članovima Saveta iz reda sudija.

Predsednik Saveta predstavlja Savet, saziva i predsedava sednicama Saveta, usklađuje rad Saveta, stara se o sprovođenju akata Saveta i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i aktima Saveta.

Potpredsednik Saveta

Član 9.

Savet ima potpredsednika Saveta, koga na pet godina bira Savet među izbornim članovima Saveta koje bira Narodna skupština.

Potpredsednik Saveta obavlja poslove predsednika u slučaju njegovog odsustva ili sprečenosti.

**Odnos sa sudom, drugim organom, imaoem javnih ovlašćenja,
fizičkim i pravnim licem, sudijom i predsednikom suda**

Član 10.

Sud, drugi organ Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, gradske opštine, imalac javnih ovlašćenja, fizičko i pravno lice, kao i sudija i predsednik suda dužni su da postupaju po zahtevu Saveta za dostavljanje informacije, dokumenata i drugog materijala u vezi sa vršenjem poslova iz nadležnosti Saveta.

Sudija i predsednik suda dužan je da postupa i po odluci Saveta.

2. Položaj člana Saveta

Imunitet

Član 11.

Član Saveta ne može biti pozvan na odgovornost za mišljenje dato u vezi sa vršenjem funkcije člana Saveta i za glasanje prilikom donošenja odluke Saveta.

Član Saveta ne može bez odobrenja Saveta biti lišen slobode u postupku pokrenutom zbog krivičnog dela koje je učinio kao član Saveta.

Udaljenje sa funkcije člana Saveta

Član 12.

Član Saveta obavezno se udaljuje sa funkcije za vreme trajanja pritvora.

Član Saveta može biti udaljen sa funkcije do okončanja postupka za utvrđivanje osnova za prestanak funkcije.

Odluku o udaljenju sa funkcije člana Saveta donosi Savet.

Član Saveta o čijem se udaljenju odlučuje izuzima se iz odlučivanja.

Protiv odluke o udaljenju član Saveta može izjaviti žalbu Ustavnom sudu, koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe, u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke.

Žalba Ustavnom sudu ne zadržava izvršenje odluke.

Prava iz radnog odnosa

Član 13.

Izborni član Saveta ostvaruje prava iz radnog odnosa u Savetu u skladu sa propisima koji uređuju prava iz radnog odnosa sudije, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Za vreme trajanja mandata izbornom članu Saveta miruju prava iz radnog odnosa koja je ostvarivao do izbora za člana Saveta.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, izborni član Saveta koga je izabrala Narodna skupština, a koji je nastavnik na pravnom fakultetu, može ostvarivati prava iz radnog odnosa na pravnom fakultetu.

Plata i naknada za rad

Član 14.

Izborni član Saveta ima pravo na osnovnu platu jednaku osnovnoj plati predsednika Vrhovnog suda.

Izborni član Saveta koga bira Narodna skupština koji ostvaruje prava iz radnog odnosa na pravnom fakultetu ima pravo na mesečnu naknadu za rad u

Savetu u visini razlike između plate člana Saveta, obračunate za puno radno vreme bez uvećanja po osnovu godina provedenih na radu i osnovne plate koju ostvaruje na pravnom fakultetu.

Član Saveta po položaju ima pravo na mesečnu naknadu za rad u Savetu u iznosu od 30% osnovne plate iz stava 1. ovog člana.

Predsedniku Saveta osnovna plata uvećava se za 20%, a potpredsedniku Saveta za 10%.

Izborni član Saveta ima pravo na naknadu plate za vreme odsustvovanja sa rada i na naknadu troškova u slučaju propisanom zakonom i drugim propisom, kao i pravo na naknadu za neiskorišćeni godišnji odmor, najmanje pod istim uslovima i u istom obimu prava kao i ostali zaposleni u Savetu.

Nespojivost funkcije, posla ili privatnog interesa sa funkcijom člana Saveta

Član 15.

Izborni član Saveta iz reda sudija ne može vršiti sudijsku funkciju za vreme trajanja mandata u Savetu.

Izborni član Saveta koga bira Narodna skupština ne može biti na funkciji u organu Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, gradske opštine ili javnoj službi, biti član političke stranke, niti politički delovati na drugi način, baviti se javnim ili privatnim plaćenim poslom, izuzev nastavne delatnosti na pravnom fakultetu, niti pružati pravne usluge ili davati pravne savete uz naknadu.

Sa funkcijom člana Saveta nespojivi su i druga funkcija, posao ili privatni interes koji su protivni dostojanstvu i nezavisnosti člana Saveta ili štete ugledu Saveta.

Etički odbor Saveta odlučuje koja je funkcija, posao ili privatni interes protivan dostojanstvu i nezavisnosti člana Saveta i šteti ugledu Saveta.

Član Saveta može, van radnog vremena, da se bez posebnog odobrenja bavi nastavnom, naučnom i umetničkom delatnošću, uz naknadu.

U slučaju određenom zakonom, član Saveta može, u toku radnog vremena, da obavlja nastavnu delatnost u Pravosudnoj akademiji.

Član Saveta može u toku radnog vremena, po odobrenju predsednika Saveta, da učestvuje u radu stručnog tela obrazovanog u skladu sa posebnim propisom i radne grupe za izradu zakona i drugog akta.

Izborni član Saveta za vreme trajanja mandata ne može biti biran za sudiju, predsednika suda ili nosioca javnotužilačke funkcije.

Mandat članova

Član 16.

Mandat člana Saveta traje pet godina, osim za člana po položaju.

Izborni član Saveta ne može biti ponovo biran na tu funkciju.

II. NADLEŽNOST I NAČIN RADA SAVETA

Nadležnost

Član 17.

Savet:

- 1) bira sudije i sudije porotnike;

- 2) odlučuje o prestanku funkcije sudije i sudije porotnika;
- 3) bira predsednika i potpredsednika Saveta;
- 4) postavlja vršioce funkcije predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova;
- 5) bira predsednika Vrhovnog suda i predsednike ostalih sudova;
- 6) odlučuje o prestanku funkcije predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova;
- 7) odlučuje o trajnom premeštaju, privremenom upućivanju ili upućivanju sudije;
- 8) određuje broj sudija i sudija porotnika za svaki sud;
- 9) odlučuje o udaljenju sudije, predsednika suda i sudije porotnika;
- 10) odlučuje o nespojivosti vršenja druge funkcije posla ili privatnog interesa sa funkcijom sudije i sudije porotnika;
- 11) odlučuje o žalbi u postupku vrednovanja rada sudije i predsednika suda;
- 12) imenuje Disciplinskog tužioca, njegove zamenike i članove Disciplinske komisije određuje uslove za imenovanje i način prestanka dužnosti, način rada i odlučivanja u disciplinskim organima;
- 13) odlučuje o žalbi u disciplinskom postupku;
- 14) daje saglasnost na program stalne obuke za sudiju i zaposlenog u sudu i vrši nadzor nad njegovim sprovođenjem;
- 15) utvrđuje program početne obuke za sudiju;
- 16) donosi Etički kodeks;
- 17) razmatra i odlučuje o izveštaju Etičkog odbora o poštovanju Etičkog kodeksa;
- 18) odlučuje o postojanju neprimerenog uticaja na rad sudije i suda i meri za sprečavanje neprimerenog uticaja;
- 19) obavlja posao pravosudne uprave iz svoje nadležnosti;
- 20) odlučuje o imunitetu sudije i izbornog člana Saveta;
- 21) predlaže obim i strukturu budžetskih sredstava i vrši nadzor nad njihovim trošenjem, u skladu sa zakonom;
- 22) odlučuje o prigovoru u postupku izbora za člana Saveta iz reda sudija;
- 23) prikuplja i analizira statističke podatke i donosi godišnje i višegodišnje planove u cilju efikasnog upravljanja kadrovskim, finansijskim i materijalnim resursima suda;
- 24) obrazuje radna tela Saveta i vrši izbor i razrešenje njihovih članova i zamenika članova;
- 25) daje mišljenje o izmenama ili dopunama postojećih ili donošenju novih zakona koji uređuju položaj sudije, organizaciju i postupanje suda, kao i drugih sistemskih zakona koje sud primenjuje ili je od značaja za obavljanje sudijske funkcije;
- 26) donosi godišnji izveštaj o svom radu;
- 27) obaveštava javnost o svom radu;

28) saraduje sa pravosudnim savetom druge države i međunarodnom organizacijom;

29) donosi akte predviđene zakonom;

30) obavlja i druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Način rada

Član 18.

Sednice Saveta su javne, a Savet može da odluči da sednica bude zatvorena za javnost, u skladu sa Ustavom, zakonom i aktom Saveta.

Sednicu Saveta saziva predsednik Saveta u slučaju predviđenom Poslovnikom o radu Saveta ili na predlog najmanje tri člana Saveta.

Savet održava sednicu ako je prisutno najmanje osam članova Saveta.

Radna tela

Član 19.

Radna tela Saveta su: Komisija za vrednovanje rada sudije i predsednika suda, Izborna komisija, Komisija za praćenje pravilne raspodele predmeta, Budžetska komisija, Etički odbor i disciplinski organi.

Radi zaštite od neprimerenog uticaja na vršenje sudijske funkcije Savet imenuje člana Saveta iz reda sudija za postupanje u slučaju neprimerenog uticaja na rad sudije i suda. Postupanje imenovanog člana Saveta i Saveta u slučaju neprimerenog uticaja bliže se uređuje aktom Saveta.

Radi razmatranja pojedinog pitanja iz svoje nadležnosti Savet može da obrazuje i druga radna tela.

Obrazovanje, sastav i način rada radnog tela bliže se uređuje aktom Saveta.

Odlučivanje

Član 20.

Odluka Saveta donosi se većinom glasova svih članova.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, odluku o izboru predsednika i potpredsednika Saveta, odluku o izboru predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova, odluku o razrešenju predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova i odluku o razrešenju sudije, Savet donosi većinom od osam glasova.

Savet donosi odluku javnim glasanjem.

Odluka Saveta mora biti obrazložena, ako zakonom nije drukčije određeno.

Poslovnik o radu Saveta

Član 21.

Savet donosi Poslovnik o radu Saveta kojim se bliže uređuju način rada i postupak odlučivanja Saveta.

Objavljivanje akata i odluka Saveta

Član 22.

Poslovnik o radu Saveta, drugi opšti akti Saveta, odluka o izboru ili prestanku funkcije sudije ili predsednika suda, odluka o izboru predsednika i potpredsednika Saveta, odluka kojom se konstatuje izbor člana Saveta iz reda sudija, odluka o

prestanku funkcije člana Saveta, kao i druge odluke Saveta određene zakonom objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Saveta.

Javnost rada

Član 23.

Savet donosi godišnji izveštaj o radu koji se objavljuje na internet stranici Saveta.

Godišnji izveštaj o radu Saveta dostavlja se Narodnoj skupštini radi informisanja.

Savet redovno obaveštava javnost o svom radu na način uređen Poslovnikom o radu Saveta.

Etički odbor

Član 24.

Etički odbor se stara o poštovanju i primeni Etičkog kodeksa.

Etički odbor čini pet članova iz reda sudija koje imenuje Visoki savet sudstva na period od pet godina bez mogućnosti ponovnog imenovanja.

Član Saveta ne može biti član Etičkog odbora.

Etički odbor donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova Etičkog odbora.

Etički odbor podnosi Savetu godišnji izveštaj o poštovanju Etičkog kodeksa i obavlja druge poslove u skladu sa aktom Saveta.

III. POSTUPAK ZA IZBOR ČLANA SAVETA

1. Izbor kandidata za člana Saveta iz reda sudija

Odluka o otpočinjanju postupka

Član 25.

Odluku o otpočinjanju postupka izbora kandidata za izbornog člana Saveta iz reda sudija donosi predsednik Saveta najkasnije šest meseci pre isteka mandata izbornog člana Saveta iz reda sudija.

Odluka iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Saveta i dostavlja se predsedniku Izborne komisije Saveta (u daljem tekstu: Izborna komisija).

Zastupljenost sudova

Član 26.

Izborni članovi Saveta iz reda sudija biraju se iz sledećih sudova:

- 1) jedan iz Vrhovnog suda;
- 2) jedan iz apelacionih sudova i Upravnog suda;
- 3) jedan iz viših sudova;
- 4) jedan iz privrednih sudova i Privrednog apelacionog suda;
- 5) jedan iz osnovnih sudova;
- 6) jedan iz prekršajnih sudova i Prekršajnog apelacionog suda.

Uslovi za kandidovanje za člana Saveta iz reda sudija

Član 27.

Kandidat za člana Saveta iz reda sudija može biti svaki sudija.

Za člana Saveta može biti biran sudija koga predloži sednica svih sudija jednog ili više sudova prema vrsti i stepenu suda (član 26) u kojem sudija vrši sudijsku funkciju.

Sednica svih sudija jednog suda može da predloži samo jednog kandidata.

Na sednici svih sudija, o predloženom kandidatu, glasa se tajno.

Za člana Saveta može biti izabran i sudija koga podrži najmanje 20 sudija prema vrsti i stepenu suda u kojem vrši sudijsku funkciju (član 26). Sudija može da podrži samo jednog kandidata.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, kandidat za izbornog člana Saveta iz reda sudija Vrhovnog suda, Prekršajnog apelacionog suda, Privrednog apelacionog suda i Upravnog suda status kandidata stiče podnošenjem prijave.

Predsednik suda i vršilac funkcije predsednika suda ne može biti kandidat za člana Saveta.

Biračko pravo

Član 28.

Sudija bira člana Saveta na osnovu slobodnog, opšteg, jednakog i neposrednog izbornog prava, tajnim glasanjem.

Niko nema pravo da, po bilo kom osnovu, sprečava ili primorava sudiju da glasa ili da ga poziva na odgovornost zbog glasanja.

Sudija glasa samo za kandidata sa liste kandidata vrste, odnosno stepena suda u kojem vrši sudijsku funkciju (član 26).

Izborna komisija

Član 29.

Postupak predlaganja kandidata za izbornog člana Saveta iz reda sudija organizuje i sprovodi Izborna komisija.

Izbornu komisiju čine predsednik i četiri člana i njihovi zamenici, koje bira Savet iz reda sudija, uz njihovu saglasnost.

Zamenik predsednika i zamenik člana Izborne komisije ima ista prava i odgovornosti kao i predsednik i član koga zamenjuje.

Član Saveta ne može istovremeno biti predsednik ili član Izborne komisije ili njihov zamenik.

Mandat člana Izborne komisije traje pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

Član Izborne komisije ne može se kandidovati za izbornog člana Saveta.

Položaj Izborne komisije

Član 30.

Izborna komisija je nezavisna u radu i radi na osnovu zakona i propisa donetog na osnovu zakona.

Izborna komisija donosi odluku većinom glasova svih članova.

Za svoj rad Izborna komisija odgovara Savetu koji obezbeđuje uslove za njen rad.

Sud je dužan da pruža pomoć Izornoj komisiji i da joj dostavlja podatke potrebne za rad.

Izborne radnje

Član 31.

Izborna komisija, po prijemu odluke o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata, donosi odluku o izbornim radnjama i rokovima. Odluka Izborne komisije objavljuje se na internet stranici Saveta.

Predsednik Izborne komisije dostavlja predsedniku suda odluku o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata i odluku o izbornim radnjama i rokovima.

Predsednik suda dužan je da odluku o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata i odluku o izbornim radnjama i rokovima, učini dostupnim na odgovarajući način svim sudijama u sudu čijim radom rukovodi.

Predsednik suda je dužan da zakaže sednicu svih sudija radi predlaganja kandidata u roku koji je određen odlukom Izborne komisije.

Kandidaciona prijava

Član 32.

Kandidaciona prijava dostavlja se Izornoj komisiji u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata za izbornog člana Saveta u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Uz kandidacionu prijavu dostavljaju se: potpisana izjava kandidata o prihvatanju kandidature, odluka sednice svih sudija suda ili sudova kojom se predlaže kandidat, odnosno obrazac sa potpisima sudija koji podržavaju kandidata, kao i lični i profesionalni podaci o kandidatu.

Kandidat može odustati od kandidature podnošenjem pismene izjave Izornoj komisiji najkasnije osam dana od dana utvrđivanja konačne liste kandidata.

Postupak po prijavi

Član 33.

Izborna komisija ispituje blagovremenost, dozvoljenost i potpunost prijave.

Izborna komisija u roku od 24 časa od prijema nepotpune prijave zaključkom poziva kandidata da podnetu prijavu dopuni u roku od 48 časova od časa prijema, uz upozorenje da se u suprotnom prijava odbacuje.

Neblagovremenu i nedozvoljenu i nepotpunu prijavu Izborna komisija odbacuje rešenjem.

Konačna lista kandidata

Član 34.

Izborna komisija utvrđuje konačnu listu kandidata u roku od 15 dana od isteka roka iz člana 32. stav 1. ovog zakona.

Izborna komisija utvrđuje po jednu konačnu listu kandidata za svaki stepen i vrstu suda (član 26).

Redosled kandidata na listi utvrđuje se prema redosledu predaje kandidacione prijave Izornoj komisiji.

Izborna komisija istovremeno objavljuje sve utvrđene konačne liste kandidata zajedno sa ličnim i profesionalnim podacima i programima kandidata, na internet stranici Saveta.

Predstavljanje kandidata

Član 35.

Svaki kandidat ima jednako pravo na predstavljanje sudijama.

Izborna komisija utvrđuje rok za predstavljanje kandidata koji ne može biti kraći od 60 dana.

Izborna komisija utvrđuje raspored predstavljanja kandidata u sedištu apelacionog suda i o njemu obaveštava sve sudije prema vrsti i stepenu suda (član 26).

Predsednik suda dužan je da dozvoli sudijama prisustvo na predstavljanju kandidata u sedištu apelacionog suda na čijoj se teritoriji nalazi.

Izborna komisija, uz saglasnost kandidata, organizuje video snimanje predstavljanja kandidata u apelacionom sudu i tako dobijeni video zapis objavljuje na internet stranici Saveta.

Kandidat ima pravo na plaćeno odsustvo za dane kada se predstavlja u sedištu apelacionog suda.

Kandidat ima pravo da se neposredno predstavi sudijama i u drugom sudu prema vrsti i stepenu suda (član 26).

Savet obezbeđuje nadoknadu putnih troškova kandidata za predstavljanje u sedištu apelacionog suda.

Vreme izbora i biračka mesta

Član 36.

Datum i vreme sprovođenja izbora određuje Izborna komisija i o tome obaveštava svakog predsednika suda deset dana pre dana održavanja izbora.

Predsednik suda obaveštava javnim obaveštenjem svakog sudiju u sudu čijim radom rukovodi o danu i vremenu održavanja izbora, najkasnije osam dana pre dana održavanja izbora.

Glasanje za kandidata za izbornog člana Saveta iz reda sudija obavlja se na biračkom mestu u sudu određenom od strane Izborne komisije.

Birački odbor i glasački materijal

Član 37.

Izborna komisija je dužna da blagovremeno pripremi materijal za glasanje za svako biračko mesto i to: spisak sudija koji glasaju na tom biračkom mestu, potreban broj glasačkih listića i utvrđenu listu kandidata.

Za svako biračko mesto Izborna komisija imenuje birački odbor.

Birački odbor čine tri sudije koje nisu kandidati za izbor.

Izborna komisija organizuje obuku za člana biračkog odbora.

Način glasanja

Član 38.

Utvrđena lista kandidata na dan glasanja mora biti vidno istaknuta na svakom biračkom mestu i u svakom sudu prema stepenu i vrsti suda (član 26), koji bira kandidata na toj listi kandidata.

Svaki sudija glasa lično.

Glasanje je tajno.

Glasa se na overenom glasačkom listiću.

Birački odbor sprovodi glasanje u prostoriji suda koju blagovremeno odredi predsednik suda.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, ako je sudija iz zdravstvenih razloga onemogućen da dođe na biračko mesto, na njegov zahtev birački odbor može omogućiti da glasa i van biračkog mesta.

Utvrđivanje rezultata

Član 39.

Birački odbor po zatvaranju biračkog mesta bez odlaganja sačinjava, potpisuje i dostavlja Izornoj komisiji zapisnik o rezultatu glasanja koji sadrži broj sudija sa pravom glasa na tom biračkom mestu, broj sudija koji su glasali, broj glasačkih listića koji su ubačeni u glasačku kutiju, broj nevažećih glasačkih listića, broj važećih glasačkih listića i broj glasova koje je dobio svaki od kandidata.

Izborna komisija utvrđuje ukupan broj sudija i broj sudija koji su glasali po biračkim mestima, broj neupotrebljenih, nevažećih i važećih glasačkih listića, broj glasova koji je kandidat dobio na pojedinom biračkom mestu, kao i broj ukupno dobijenih glasova po kandidatu za svaku listu kandidata.

Zapisnik o utvrđivanju rezultata izbora, koji potpisuju svi članovi Izborne komisije, dostavlja se Savetu.

Pravo na prigovor

Član 40.

Sudija koji je upisan u spisak sudija koji glasaju na biračkom mestu na kom je glasao ima pravo da, preko Izborne komisije, podnese prigovor Savetu zbog povrede izbornog prava na tom biračkom mestu, u roku od 24 časa od časa kada je povreda izbornog prava učinjena.

Savet odlučuje o prigovoru rešenjem u roku od 48 časova od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora preko Izborne komisije. Ako Savet po prigovoru ne donese rešenje u propisanom roku, smatra se da je prigovor usvojen.

Ako Savet usvoji prigovor, poništava izbornu radnju, odnosno izbor, a izborna radnja ili izbor se ponavlja u roku od osam dana.

Pravo na žalbu Ustavnom sudu koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe

Član 41.

Protiv rešenja Saveta kojim je odbačen ili odbijen prigovor podnosilac prigovora može podneti žalbu Ustavnom sudu, koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe, u roku od 48 časova od časa objavljivanja rešenja.

Protiv rešenja Saveta kojim je usvojen prigovor kandidat i sudija koji je upisan u spisak sudija koji glasaju na biračkom mestu na kom je utvrđeno da je povređeno

izbornu pravo može podneti žalbu Ustavnom sudu, koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe, u roku od 48 časova od časa objavljivanja rešenja.

Ustavni sud je dužan da donese odluku po žalbi Ustavnom sudu iz st. 1. i 2. ovog člana u roku od 72 časa od časa prijema žalbe Ustavnom sudu sa spisima.

Ako Ustavni sud usvoji žalbu Ustavnom sudu i poništi izbornu radnju odnosno izbore, odgovarajuća izborna radnja, odnosno izbori ponoviće se najkasnije za osam dana.

Objavljivanje rezultata

Član 42.

Za člana Saveta izabran je sudija koji prema vrsti i stepenu suda (član 26) dobije najveći broj glasova.

Ako dva ili više kandidata prema vrsti i stepenu suda (član 26) dobiju jednak najveći broj glasova, izbori se ponavljaju za te kandidate u roku od 15 dana od dana održavanja izbora.

Savet posle prijema odluke Ustavnog suda kojom odbija ili odbacuje žalbu Ustavnom sudu ili posle proteka roka za podnošenje prigovora, ako prigovor nije podnet, objavljuje konačne rezultate glasanja i donosi odluku kojom konstatuje izbor člana Saveta.

2. Izbor kandidata koje bira Narodna skupština

Član 43.

Narodna skupština bira četiri člana Saveta među istaknutim pravnicima sa najmanje deset godina iskustva u pravnoj struci od osam kandidata koje predloži odbor Narodne skupštine nadležan za pravosuđe (u daljem tekstu: Odbor), posle javnog konkursa, glasovima dve trećine svih narodnih poslanika.

Uslovi za izbor člana Saveta

Član 44.

Kandidat za člana Saveta može biti lice koje, pored uslova iz člana 43. ovog zakona, ispunjava i sledeće uslove:

- 1) da ispunjava opšte uslove za rad u državnom organu;
- 2) da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama na pravnom fakultetu u obimu od najmanje 240 ESPB ili visoko obrazovanje stečeno na osnovnim studijama na pravnom fakultetu u trajanju od najmanje četiri godine;
- 3) da ima iskustvo i znanje od značaja za rad pravosuđa;
- 4) da je dostojno za obavljanje funkcije člana Saveta;
- 5) da nije navršilo 65 godina života;
- 6) da ne obavlja sudijsku ili javnotužilačku funkciju;
- 7) da nije izabrano na javnu funkciju neposredno od građana, da ne obavlja funkciju na koju ga bira Narodna skupština, odnosno da ne obavlja funkciju sudije Ustavnog suda ili državnog sekretara;
- 8) da snažno ne utiče na donošenje političkih odluka;
- 9) da nije vršio neprimeren uticaj na rad sudije, suda ili nosioca javnotužilačke funkcije i javnog tužilaštva;
- 10) da u javnom istupanju nije zastupao stav koji ugrožava nezavisnost sudstva ili samostalnost javnog tužilaštva.

Dostojnost podrazumeva moralne osobine koje član Saveta treba da poseduje i ponašanje u skladu sa tim osobinama. Moralne osobine su: poštenje, savesnost, pravičnost, dostojanstvenost, istrajnost i uzornost, a ponašanje u skladu sa tim osobinama podrazumeva čuvanje ugleda Saveta i sudstva u vršenju funkcije i izvan nje, svest o društvenoj odgovornosti, očuvanje samostalnosti, nepristrasnosti, integriteta i dostojanstva u vršenju funkcije i izvan nje i staranje o očuvanju poverenja u rad i autoritet Saveta i sudstva u javnosti.

Prilikom izbora posebno se ceni stručni ili naučni rad od značaja za rad pravosuđa, kao i razumevanje pravosuđa i zalaganje u profesionalnom radu ili javnom delovanju za nezavisnost sudstva.

Postupak za izbor člana Saveta koga bira Narodna skupština

Član 45.

Narodna skupština bira člana Saveta među istaknutim pravnicima, posle sprovedenog javnog konkursa, na predlog Odbora, glasovima dve trećine svih narodnih poslanika.

Odbor predlaže Narodnoj skupštini dvostruko veći broj kandidata od broja članova Saveta koji se biraju.

Raspisivanje javnog konkursa

Član 46.

Javni konkurs za izbor člana Saveta raspisuje se odlukom predsednika Narodne skupštine najkasnije šest meseci pre isteka mandata člana Saveta.

Ako je članu Saveta prestala funkcija pre isteka vremena na koje je izabran, javni konkurs se raspisuje u roku od 15 dana od dana prestanka funkcije.

Javni konkurs se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i najmanje jednom sredstvu javnog informisanja koje pokriva teritoriju Republike Srbije, kao i na internet stranici Narodne skupštine i Saveta.

Ako se ne prijavi dovoljan broj kandidata na javni konkurs, raspisuje se novi javni konkurs u roku od 15 dana od isteka roka za podnošenje prijave na prethodnom javnom konkursu.

Podnošenje prijave na javni konkurs

Član 47.

Prijava na javni konkurs podnosi se Odboru u roku od 15 dana od dana objavljivanja javnog konkursa u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Prijava na javni konkurs sadrži podatke o kandidatu i dokaze o ispunjenosti uslova za izbor člana Saveta. Bliža sadržina prijave uređuje se odlukom o javnom konkursu.

Sprovođenje javnog konkursa

Član 48.

Javni konkurs za izbor člana Saveta sprovodi Odbor.

Odbor ispituje prijavu na javni konkurs i priložene dokaze o ispunjenosti uslova za izbor člana Saveta.

Nedozvoljenu, nepotpunu i neblagovremenu prijavu Odbor odbacuje.

Prijava je nedozvoljena ako je podnese lice koje ne ispunjava uslove iz čl. 43. i 44. stav 1. tač. 1), 2), 5), 6) i 7).

Odbor može pribaviti podatke o kandidatu od organa, organizacije i pravnog lica u kojem kandidat obavlja poslove, kao i druge podatke o kandidatu od značaja za izbor.

Posle ispitivanja dozvoljenosti, blagovremenosti i potpunosti prijava Odbor sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor.

Odbor objavljuje biografije kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor i raspored razgovora sa njima na internet stranici Narodne skupštine.

Odbor na javnoj sednici, uz učešće opšte i stručne javnosti razmatra prijave i podnete dokaze i obavlja razgovor sa kandidatima sa liste iz stava 5. ovog člana.

Razgovor sa kandidatima direktno se prenosi putem medija.

Utvrđivanje predloga kandidata

Član 49.

Na posebnoj sednici Odbor odlučuje o predlogu dvostrukog broja kandidata za izbor člana Saveta od broja koji se bira, koji dostavlja predsedniku Narodne skupštine u roku od 90 dana od isteka roka za podnošenje prijave na javnom konkursu.

Svaki član Odbora ima pravo da predloži kandidata za izbor člana Saveta.

Predlog iz stava 1. ovog člana Odbor utvrđuje glasovima dve trećine od ukupnog broja članova Odbora i dužan je da razmotri predloge kandidata za izbor člana Saveta koje predloži svaki član Odbora.

Ako Odbor ne utvrdi predlog iz stava 1. ovog člana na način propisan stavom 3. ovog člana, o utvrđivanju predloga kandidata za izbor člana Saveta Odbor odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova Odbora po isteku 15 dana od dana prethodnog utvrđivanja predloga iz stava 1. ovog člana.

Predsednik Narodne skupštine može na obrazloženi predlog Odbora da produži rok iz stava 1. ovog člana za 30 dana.

Sednica za izbor člana Saveta

Član 50.

Predsednik Narodne skupštine zakazuje sednicu za izbor člana Saveta.

Sednica se zakazuje najranije 15 dana od prijema predloga za izbor člana Saveta, a održava se i okončava u roku od 30 dana od dana prijema predloga.

Pre održavanja sednice iz stava 1. ovog člana, Odbor organizuje javno slušanje radi predstavljanja kandidata, na kojem učestvuju predstavnici opšte i stručne javnosti.

Na sednici iz stava 1. ovog člana, Narodna skupština glasovima dve trećine svih narodnih poslanika bira članu Saveta.

Narodna skupština glasa za svakog kandidata pojedinačno, a izabrana su četiri kandidata koja su dobila najveći broj glasova.

Ako je više predloženih kandidata dobilo isti i istovremeno najmanji broj glasova dovoljan za izbor, o izboru između tih kandidata se ponovo glasa.

Komisija za izbor člana Saveta

Član 51.

Ako Narodna skupština ne izabere sve članove Saveta koji se biraju u roku iz člana 50. stav 2. ovog zakona, preostale članove Saveta, između svih kandidata koji

ispunjavaju uslove za izbor, bira komisija koju čine predsednik Narodne skupštine, predsednik Ustavnog suda, predsednik Vrhovnog suda, Vrhovni javni tužilac i Zaštitnik građana, većinom glasova, u roku od 30 dana od dana isteka roka za izbor člana Saveta od strane Narodne skupštine.

Predsednik Narodne skupštine saziva i predsedava sednicom komisije.

Komisija pre izbora člana Saveta na javnoj sednici, razmatra prijave svih kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor.

Komisija obavlja razgovor sa kandidatom koji ispunjava uslove za izbor za člana Saveta, koji je otvoren za javnost i direktno se prenosi putem medija.

Odluka o izboru člana Saveta donosi se javnim glasanjem i mora biti obrazložena.

Član Komisije može da glasa samo za onaj broj kandidata koliko je preostalo članova Saveta za izbor.

Ako je više predloženih kandidata dobilo isti i istovremeno najmanji broj glasova dovoljan za izbor, o izboru između tih kandidata se ponovo glasa.

Ako komisija ne donese odluku u roku iz stava 1. ovog člana, raspisuje se novi javni konkurs za izbor člana Saveta za kojeg nije doneta odluka o izboru.

Komisija, većinom glasova, donosi poslovnik o radu, kojim bliže uređuje način rada.

Stručne i administrativne poslove za potrebe komisije obavlja Narodna skupština.

Objavljivanje odluke o izboru člana Saveta

Član 52.

Odluka o izboru člana Saveta koga bira Narodna skupština objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Narodne skupštine i Saveta.

3. Stupanje na funkciju izbornog člana Saveta

Član 53.

Izborni član Saveta stupa na funkciju u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o izboru u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ako je izborni član Saveta izabran pre isteka mandata prethodnom članu Saveta, izborni član Saveta stupa na funkciju u roku od 30 dana od dana isteka mandata prethodnog člana Saveta.

Izborni član Saveta stupa na funkciju na svečanoj sednici Saveta.

Ako u roku iz st. 1. i 2. ovog člana izborni član Saveta bez opravdanog razloga ne stupi na funkciju smatra se da nije izabran.

Savet donosi odluku kojom se konstatuje da član Saveta nije izabran.

Ako na funkciju ne stupi član koga je izabrala Narodna skupština, Savet o tome obaveštava Narodnu skupštinu.

Savet, odnosno Narodna skupština raspisuje izbore, odnosno javni konkurs za izbor člana Saveta u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Saveta iz stava 5. ovog člana.

IV. PRESTANAK FUNKCIJE ČLANA SAVETA

Razlozi za prestanak funkcije

Član 54.

Predsedniku Vrhovnog suda funkcija u Savetu prestaje prestankom funkcije predsednika Vrhovnog suda.

Izbornom članu Saveta funkcija prestaje istekom mandata.

Pre isteka mandata izbornom članu Saveta funkcija prestaje ako sam to zatraži, ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora od najmanje šest meseci, ako mu prestane državljanstvo Republike Srbije, ako postane član političke stranke, ako postane nedostojan za vršenje funkcije člana Saveta ili ako učestalo ne učestvuje u radu Saveta bez opravdanog razloga.

Izbornom članu Saveta iz reda sudija funkcija u Savetu prestaje i prestankom sudijske funkcije.

Izbornom članu Saveta koga bira Narodna skupština funkcija u Savetu prestaje i ako trajno izgubi radnu sposobnost za vršenje funkcije člana Saveta ili navršši 65 godina života.

Gubitak radne sposobnosti za obavljanje funkcije člana Saveta utvrđuje se na osnovu stručnog nalaza i mišljenja ovlašćene zdravstvene ustanove.

Nadležni sud dužan je da dostavi Savetu pravnosnažnu odluku o osudi člana Saveta na kaznu zatvora od najmanje šest meseci.

Odluka o prestanku funkcije izbornog člana Saveta

Član 55.

Ako izborni član Saveta sam zatraži prestanak funkcije, ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora od najmanje šest meseci, ako mu prestane državljanstvo Republike Srbije, ako trajno izgubi radnu sposobnost za vršenje funkcije člana Saveta ili ako navršši 65 godina života, Savet donosi odluku o prestanku funkcije člana Saveta u roku od 15 dana od dana saznanja za razlog prestanka funkcije.

Odluku o prestanku funkcije iz stava 1. ovog člana Savet donosi i ako je izbornom članu Saveta iz reda sudija prestala sudijska funkcija.

Odluka o predlogu za prestanak funkcije člana Saveta

Član 56.

Izbornom članu Saveta funkcija može prestati pre isteka mandata ako postane član političke stranke, ako postane nedostojan za vršenje funkcije člana Saveta ili ako učestalo ne učestvuje u radu Saveta bez opravdanog razloga.

Predlog za prestanak funkcije člana Saveta može podneti član Saveta iz razloga propisanih stavom 1. ovog člana.

Član Saveta protiv koga je podnet predlog za prestanak funkcije ima pravo da odmah bude obavešten o predlogu, da se upozna sa sadržinom predloga i dokazima, da sam ili preko punomoćnika pruži objašnjenje i dokaze za svoje navode, kao i da te navode usmeno izloži pred Savetom.

Savet odlukom može odbiti predlog ili usvojiti predlog i doneti odluku o prestanku funkcije člana Saveta.

Član Saveta protiv koga je podnet predlog za prestanak funkcije člana Saveta izuzima se iz odlučivanja.

Pravo žalbe Ustavnom sudu

Član 57.

Protiv odluke o prestanku funkcije iz čl. 55. i 56. ovog zakona, član Saveta može izjaviti žalbu Ustavnom sudu, koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke.

Ustavni sud je dužan da odluku po žalbi Ustavnom sudu iz stava 1. ovog člana donese u roku od 30 dana od dana prijema žalbe u Ustavnom sudu.

Žalba Ustavnom sudu iz stava 1. ovog člana odlaže izvršenje odluke o prestanku funkcije člana Saveta.

V. ADMINISTRATIVNA KANCELARIJA

Poslovi, organizacija i način rada Saveta

Član 58.

Za obavljanje stručnih, administrativnih i drugih poslova u okviru Saveta obrazuje se Administrativna kancelarija.

Organizacija, posao i način rada Administrativne kancelarije bliže se uređuju aktom Saveta.

Na prava i obaveze zaposlenog u Administrativnoj kancelariji primenjuju se propisi koji uređuje položaj državnog službenika i nameštenika.

Sekretar Saveta

Član 59.

Savet ima sekretara koji se postavlja na pet godina i može biti ponovo postavljen.

Sekretara postavlja Savet.

Sekretar rukovodi Administrativnom kancelarijom i za svoj rad odgovoran je Savetu.

Sekretar ima status državnog službenika na položaju.

Uslovi za postavljenje sekretara određuju se aktom Saveta.

Upućivanje sudije u Savet

Član 60.

Sudija može biti upućen, radi obavljanja stručnih poslova, u radna tela Saveta.

Rešenje o upućivanju donosi Savet, po pribavljenom mišljenju predsednika suda u kome sudija vrši sudijsku funkciju, uz pismenu saglasnost sudije.

Upućivanje može trajati najduže tri godine, bez mogućnosti ponovnog upućivanja u Savet.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prvi izbor članova Saveta koje bira Narodna skupština

Član 61.

Prvi javni konkurs za izbor članova Saveta koje bira Narodna skupština, predsednik Narodne skupštine raspisuje narednog dana od dana objavljivanja ovog zakona u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Odbor je dužan da dostavi Narodnoj skupštini predlog osam kandidata za prvi izbor članova Saveta u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave na javni konkurs.

Ako Odbor na prvoj posebnoj sednici ne utvrdi predlog kandidata za prvi izbor članova Saveta koje bira Narodna skupština, rok za odžavanje nove sednice Odbora je najranije osam dana od dana održavanja sednice Odbora na kojoj nije utvrđen predlog kandidata.

Ako Narodna skupština u propisanom roku ne izabere sve članove Saveta, rok za donošenje odluke komisije iz člana 51. ovog zakona o izboru preostalih članova Saveta je 15 dana od dana isteka roka za odlučivanje Narodne skupštine.

Dan konstituisanja Saveta

Član 62.

Danom konstituisanja Saveta smatra se dan kada je odluka o izboru svih članova Saveta koje bira Narodna skupština objavljena u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Nastavljanje obavljanja nadležnosti

Član 63.

Postojeći saziv Visokog saveta sudstva i Narodna skupština nastavljaju da obavljaju svoje nadležnosti prema sudiji i predsedniku suda koje imaju prema zakonu koji važi do konstituisanja Saveta.

Prestanak funkcije člana postojećeg saziva Visokog saveta sudstva

Član 64.

Danom konstituisanja Saveta prestaje funkcija članu postojećeg saziva Visokog saveta sudstva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, član postojećeg saziva Visokog saveta sudstva koji je izabran iz reda sudija nastavlja da obavlja funkciju kao član Saveta, do isteka mandata na koji je izabran.

Član postojećeg saziva Visokog saveta sudstva iz reda advokata i profesora pravnog fakulteta može biti biran za člana Saveta u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član prethodnih saziva Visokog saveta sudstva iz reda sudija može biti biran za člana Saveta u skladu sa odredbama ovog zakona.

Nastavak rada radnog tela Visokog saveta sudstva

Član 65.

Radno telo Visokog saveta sudstva obrazovano u skladu sa odredbama Visokom savetu sudstva („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 101/10, 88/11, 106/15 i 76/21) nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član radnog tela iz stava 1. ovog člana nastavlja da vrši funkciju u radnom telu do isteka mandata na koji je imenovan.

Preuzimanje zaposlenih, prava, obaveza, predmeta, opreme, sredstava za rad i arhive

Član 66.

Savet danom konstituisanja od Visokog saveta sudstva osnovanog u skladu sa Zakonom o Visokom savetu sudstva („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 101/10,

88/11, 106/15 i 76/21) preuzima zaposlene, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu.

Izbor predsednika i potpredsednika Saveta

Član 67.

Predsednik i potpredsednik Saveta biraju se u roku od 15 dana od dana konstituisanja Saveta.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 68.

Podzakonski akti propisani ovim zakonom donose se u roku od jedne godine od dana konstituisanja Saveta.

Podzakonski akti doneti u skladu sa Zakonom o Visokom savetu sudstva („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 101/10, 88/11, 106/15 i 76/21) primenjuju se do donošenja akata iz stava 1. ovog člana, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja Zakona o Visokom savetu sudstva

Član 69.

Danom konstituisanja Saveta prestaje da važi Zakon o Visokom savetu sudstva („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 101/10, 88/11, 106/15 i 76/21).

Završna odredba

Član 70.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od dana konstituisanja Saveta, izuzev odredaba čl. 43–53. i čl. 61–65. ovog zakona koje se primenjuju danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o Visokom savetu sudstva sadržan je u članu 97. tačka 17. Ustava Republike Srbije prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom. Pored toga, čl. 150–154. Ustava Republike Srbije, propisuje se nadležnost, sastav, mandat članova, predsednik i potpredsednik i pravno sredstvo protiv odluke Visokog saveta sudstva.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o Visokom savetu sudstva neophodno je doneti u cilju usklađivanja sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 115/21) koji je potvrđen na republičkom referendumu 16. januara 2022. godine. Aktom o promeni Ustava Republike Srbije bitno su promenjeni nadležnost, sastav, mandat članova, način izbora predsednika i pravno sredstvo protiv odluke Visokog saveta sudstva. Pored toga članom 2. Ustavnog zakona za sprovođenje Akta o promeni Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 115/21) propisano je da će se Zakon o sudijama, Zakon o uređenju sudova, Zakon o javnom tužilaštvu, Zakon o Visokom savetu sudstva i Zakon o Državnom veću tužilaca uskladiti sa Amandmanima u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Akta o promeni Ustava republike Srbije (9. februar 2023. godine).

Donošenje Zakona o Visokom savetu sudstva u propisanom roku uslov je za funkcionisanje sudstva u skladu sa odredbama sadržanim u Aktu o promeni Ustava Republike Srbije i Ustavnom zakonu za njegovo sprovođenje.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Član 1. Predlog zakona o Visokom savetu sudstva (u daljem tekstu: Predlog zakona) uređuje predmet zakona, odnosno da se njime uređuje položaj, nadležnost, organizacija i način rada Visokog saveta sudstva (u daljem tekstu: Savet), uslovi i postupak za izbor izbornog člana Saveta, trajanje mandata i prestanak njegove funkcije i obezbeđenje uslova i sredstava za rad Saveta.

Čl. 2. do 8. Predloga zakona sadrže odredbe o položaju Saveta.

Članom 2. Predloga zakona predviđa da je Savet nezavisan državni organ koji obezbeđuje i jemči nezavisnost suda, sudije, predsednika suda i sudije porotnika. U okviru svoje nadležnosti Savet ostvaruje saradnju sa Visokim savetom tužilaštva, drugim organom Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave ili gradske opštine, javnom službom, imaoce javnih ovlašćenja i drugim fizičkim i pravnim licem, pravosudnim savetom druge države i međunarodnom organizacijom.

Član 3. Predloga zakona sadrži odredbe o sredstvima za rad Saveta. Evropska komisija za demokratiju putem prava, koja je poznatija pod nazivom Venecijanska komisija, kao savetodavno telo Saveta Evrope u ovoj oblasti ranije je preporučila da odredbe Zakona o Visokom savetu sudstva moraju da sadrže odredbe o njegovoj budžetskoj autonomiji. Propisano je da se sredstva za rad i funkcionisanje obezbeđuju u budžetu Republike Srbije, na predlog Saveta.

Članom 4. Predloga zakona predviđeno je da sekretar Saveta priprema Predlog budžeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem i dostavlja Budžetskoj komisiji, kao radnom telu Saveta nadležnom za finansijska pitanja. Budžetska komisija utvrđuje predlog budžeta Saveta i upućuje ga predsedniku

Saveta radi dostavljanja na mišljenje ministarstvu nadležnom za poslove finansija. O predlogu budžeta Saveta ministar nadležan za poslove finansija dostavlja Savetu obrazloženo mišljenje. Ako ministar nadležan za poslove finansija ima primedbe na dostavljeni predlog budžeta Saveta, organizuje konsultacije sa predsednikom Saveta i Budžetskom komisijom radi postizanja saglasnosti. Ako ministar nadležan za poslove finansija nema primedbe na predlog budžeta Saveta ili se postigne saglasnost o predlogu budžeta saveta, Savet utvrđuje konačan predlog budžeta Saveta, koji ministarstvo nadležno za poslove finansija bez izmena uključuje u Nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, a Vlada bez izmena u Predlog zakona o budžetu Republike Srbije. Ako se ne postigne saglasnost o predlogu budžeta Saveta, ministarstvo nadležno za poslove finansija konačan predlog budžeta Saveta, bez izmena uključuje u Nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, a Vlada bez izmena u Predlog zakona o budžetu Republike Srbije. Ako se ne postigne saglasnost Vlada u obrazloženju predloga zakona o budžetu Republike Srbije navodi razloge zbog kojih smatra da predlog budžeta Saveta nije prihvatljiv. Ove odredbe primenjuju se i na postupak predlaganja budžetskih sredstava iz nadležnosti Saveta koje su propisane Zakonom o uređenju sudova.

Članom 5. Predloga zakona predviđeno je da se izvršenje budžeta Saveta i interna finansijska kontrola i revizija sprovode u skladu sa propisima koji uređuju budžetski sistem, računovodstvo i reviziju.

Članom 6. Predloga zakona predviđeno je da je sedište Saveta je u Beogradu i da Savet ima pečat, koji sadrži naziv i grb Republike Srbije i naziv i sedište organa, u skladu sa posebnim zakonom.

Članom 7. Predloga zakona uređuje se sastav Saveta. Savet ima ukupno jedanaest članova. Članovi Saveta su šest sudija koje biraju sudije, četiri istaknuta pravnika koje bira Narodna skupština i predsednik Vrhovnog suda, kao član po položaju.

Članom 8. Predloga zakona predviđeno je da Savet ima predsednika, koga bira Savet među izbornim članovima Saveta iz reda sudija na pet godina. Predsednik Saveta predstavlja Savet, saziva i predsedava sednicama Saveta, usklađuje rad Saveta, stara se o sprovođenju akata Saveta i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i aktom Saveta.

Članom 9. Predloga zakona predviđeno je da Savet ima potpredsednika, koji se bira među izbornim članovima Saveta koje bira Narodna skupština na pet godina. Potpredsednik Saveta obavlja poslove predsednika u slučaju njegovog odsustva ili sprečenosti.

Članom 10. Predloga zakona uređuje se odnos Saveta sa sudovima, drugim organom, imaoceom javnih ovlašćenja, fizičkim i pravnim licem, sudijom i predsednikom suda.

Čl. 11–16. Predloga zakona sadrže odredbe o položaju članova Saveta.

Članom 11. Predloga zakona uređuje se imunitet članova Saveta.

Članom 12. Predloga zakona predviđeno je da se član Saveta obavezno udaljuje sa funkcije za vreme trajanja pritvora i da može biti udaljen sa funkcije do okončanja postupka za utvrđivanje osnova za prestanak funkcije. Odluku o udaljenju sa funkcije člana Saveta donosi Savet, a član Saveta o čijem se udaljenju odlučuje izuzima se iz odlučivanja. Protiv odluke o udaljenju član Saveta može izjaviti žalbu Ustavnom sudu u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke, koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe i ne zadržava izvršenje odluke.

Članom 13. Predloga zakona predviđeno je da izborni član Saveta ostvaruje prava iz radnog odnosa u Savetu u skladu sa propisima koji uređuju prava iz radnog odnosa sudije, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. Za vreme trajanja mandata izbornom članu Saveta miruju prava iz radnog odnosa koje je ostvarivao pre izbora za člana Saveta. Međutim, izborni član Saveta koga je izabrala Narodna skupština, a koji je profesor na pravnom fakultetu, može ostvarivati prava iz radnog odnosa na pravnom fakultetu.

Članom 14. Predloga zakona predviđeno je da izborni član Saveta ima pravo na osnovnu platu jednaku osnovnoj plati predsednika Vrhovnog suda. Izborni član Saveta koga bira Narodna skupština koji ostvaruje prava iz radnog odnosa na pravnom fakultetu ima pravo na mesečnu naknadu za rad u Savetu u visini razlike između plate člana Saveta, obračunate za puno radno vreme bez uvećanja po osnovu godina provedenih na radu i plate koju ostvaruje na pravnom fakultetu. Član Saveta po položaju ima pravo na mesečnu naknadu za rad u Savetu u iznosu od 30% osnovne plate iz stava 1. ovog člana. Predsedniku Saveta osnovna plata uvećava se za 20%, a potpredsedniku Saveta za 10%. Izborni član Saveta ima pravo na naknadu plate za vreme odsustvovanja sa rada i na naknadu troškova u slučaju propisanom zakonom i drugim propisom, kao i pravo na naknadu za neiskorišćeni godišnji odmor, pod istim uslovima i u istom obimu prava kao i ostali zaposleni u Savetu.

Član 15. Predloga zakona uređuje nespojivost funkcije, posla ili privatnog interesa sa funkcijom člana Saveta. Izborni član Saveta iz reda sudija ne može vršiti sudijsku funkciju za vreme trajanja mandata u Savetu. Član Saveta koga bira Narodna skupština ne može biti na funkciji u organu Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, gradske opštine ili javnoj službi, biti član političke stranke, niti politički delovati na drugi način, baviti se javnim ili privatnim plaćenim poslom, niti pružati pravne usluge ili davati pravne savete uz naknadu. Sa funkcijom člana Saveta nespojiva je i druga funkcije, poslao ili privatni interes koji je protivan dostojanstvu i nezavisnosti člana Saveta ili šteti ugledu Saveta.

Članom 16. Predloga zakona predviđeno je da mandat člana Saveta traje pet godina, osim za člana po položaju i da izborni član Saveta ne može biti ponovo biran na tu funkciju.

Članom 17. Predloga zakona uređena je nadležnost Saveta. Nove nadležnosti Saveta su da sprovodi javni konkurs i bira sudije i sudije porotnike, bira predsednika i potpredsednika Saveta, postavlja vršioce funkcije predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova, bira predsednika Vrhovnog suda i predsednike ostalih sudova, odlučuje o prestanku funkcije predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova.

Članom 18. Predloga zakona predviđeno je da su sednice Saveta javne, a Savet može da odluči da sednica bude zatvorena za javnost, u skladu sa Ustavom, zakonom i aktom Saveta. Sednicu Saveta saziva predsednik Saveta u slučaju predviđenom Poslovníkom o radu Saveta ili na predlog najmanje tri člana Saveta. Savet održava sednicu ako je prisutno najmanje osam članova Saveta.

Radna tela Saveta su: Komisija za vrednovanje rada sudije i predsednika suda, Izborna komisija, Komisija za praćenje pravilne raspodele predmeta, Budžetska komisija, Etički odbor i disciplinski organi.

Članom 19. Predloga zakona predviđeno je da su radna tela Saveta: Komisija za vrednovanje rada sudije i predsednika suda, Izborna komisija, Komisija za praćenje pravilne raspodele predmeta, Budžetska komisija, Etički odbor i disciplinski organi, kao i da radi zaštite od neprimerenog uticaja na vršenje sudijske funkcije Savet imenuje člana Saveta iz reda sudija za postupanje u slučaju neprimerenog uticaja na rad sudije i suda. Postupanje imenovanog člana Saveta i Saveta u slučaju neprimerenog uticaja bliže se uređuje aktom Saveta. Radi razmatranja pojedinog pitanja iz svoje nadležnosti Savet može da obrazuje i druga radna tela. Obrazovanje, sastav i način rada radnog tela bliže se uređuje aktom Saveta.

Članom 20. Predloga zakona predviđeno je da se odluka Saveta donosi se većinom glasova svih članova. Izuzetno, odluku o izboru predsednika i potpredsednika Saveta, odluku o izboru predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova, odluku o razrešenju predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova i odluku o razrešenju sudije, Savet donosi većinom od osam glasova. Savet donosi odluku javnim glasanjem. Odluka Saveta mora biti obrazložena, ako zakonom nije drukčije određeno.

Članom 21. Predloga zakona predviđeno je da Savet donosi Poslovnik o radu Saveta kojim se bliže uređuju način rada i postupak odlučivanja Saveta.

Članom 22. Predloga zakona predviđeno je da Poslovnik o radu Saveta drugi opšti akt Saveta, odluka o izboru ili prestanku funkcije sudije ili predsednika suda, odluka o izboru predsednika i potpredsednika Saveta, odluka kojom se konstatuje izbor člana Saveta iz reda sudija, odluka o prestanku funkcije člana Saveta, kao i druga odluka Saveta određena zakonom objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Saveta.

Članom 23. Predloga zakona predviđeno je da Savet donosi godišnji izveštaj o radu koji se objavljuje na internet stranici Saveta. Godišnji izveštaj o radu Saveta dostavlja se Narodnoj skupštini radi informisanja. Savet redovno obaveštava javnost o svom radu na način uređen Poslovnikom o radu Saveta.

Članom 24. Predloga zakona uređuje se Etički odbor Saveta koji se stara o poštovanju i primeni Etičkog kodeksa. Etički odbor podnosi Savetu godišnji izveštaj o poštovanju Etičkog kodeksa i obavlja druge poslove u skladu sa aktom Saveta.

Članom 25. Predloga zakona predviđeno je da odluku o otpočinjanju postupka izbora kandidata za člana Saveta iz reda sudija donosi predsednik Saveta najkasnije šest meseci pre isteka mandata izbornog člana Saveta iz reda sudija. Odluka se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Saveta i dostavlja se predsedniku Izborne komisije Saveta (u daljem tekstu: Izborna komisija).

Članom 26. Predloga zakona predviđeno je da se u cilju najšire zastupljenosti sudova izborni članovi Saveta iz reda sudija biraju tako da se Vrhovnog suda bira jedan, jedan iz apelacionih sudova i Upravnog suda, jedan iz viših sudova, jedan iz privrednih sudova i Privrednog apelacionog suda, jedan iz osnovnih sudova, jedan iz prekršajnih sudova i Prekršajnog apelacionog suda.

Članom 27. Predloga zakona predviđeno je da kandidat za člana Saveta iz reda sudija može biti svaki sudija. Za člana Saveta može biti biran sudija koga predloži sednica svih sudija jednog ili više sudova prema vrsti i stepenu suda (član 26) u kojem sudija vrši sudijsku funkciju. Sednica svih sudija jednog suda može da predloži samo jednog sudiju. Na sednici svih sudija, o predloženom kandidatu, glasa se tajno. Za člana Saveta može biti izabran i sudija koga podrži najmanje 20 sudija prema vrsti i stepenu suda, u kojem vrši sudijsku funkciju (član 26). Sudija može da podrži samo jednog kandidata. Izuzetno, kandidat za izbornog člana Saveta iz reda sudija Vrhovnog suda, Prekršajnog apelacionog suda, Privrednog apelacionog suda i Upravnog suda status kandidata stiče podnošenjem prijave. Predsednik suda i vršilac funkcije predsednika suda ne može biti kandidat za člana Saveta.

Članom 28. Predloga zakona uređuje se biračko pravo. Svaki sudija bira člana Saveta na osnovu slobodnog, opšteg, jednakog i neposrednog izbornog prava, tajnim glasanjem. Niko nema pravo da, po bilo kom osnovu, sprečava ili primorava sudiju da glasa ili da ga poziva na odgovornost zbog glasanja. Sudija glasa samo za kandidata sa liste kandidata vrste, odnosno stepena suda u kojem vrši sudijsku funkciju (član 26).

Članom 29. Predloga zakona uređuje se da postupak predlaganja kandidata za člana Saveta iz reda sudija organizuje i sprovodi Izborna komisija. Izbornu komisiju čine predsednik i četiri člana i njihovi zamenici, koje bira Savet iz reda sudija, uz njihovu saglasnost. Zamenik predsednika i zamenik člana Izborne komisije ima ista prava i odgovornosti kao i predsednik i član koga zamenjuje. Član Saveta ne može istovremeno biti predsednik ili član Izborne komisije ili njihov zamenik. Mandat člana Izborne komisije traje pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora. Član Izborne komisije ne može se kandidovati za izbornog člana Saveta.

Članom 30. Predloga zakona predviđeno je da je Izborna komisija nezavisna u radu i radi na osnovu zakona i propisa donetog na osnovu zakona. Izborna komisija donosi odluku većinom glasova svih članova. Za svoj rad Izborna komisija

odgovara Savetu koji obezbeđuje uslove za njen rad. Sud je dužan da pruža pomoć Izornoj komisiji i da joj dostavlja podatke potrebne za rad.

Članom 31. Predloga zakona predviđeno je da Izborna komisija, po prijemu odluke o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata, donosi odluku o izbornim radnjama i rokovima. Odluka Izborne komisije objavljuje se na internet stranici Saveta. Predsednik Izborne komisije dostavlja predsedniku suda odluku o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata i odluku o izbornim radnjama i rokovima. Predsednik suda dužan je da odluku o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata i odluku o izbornim radnjama i rokovima, učini dostupnim na odgovarajući način svim sudijama u sudu čijim radom rukovodi. Predsednik suda je dužan da zakaže sednicu svih sudija radi predlaganja kandidata u roku koji je određen odlukom Izborne komisije.

Članom 32. Predloga zakona predviđeno je da se kandidaciona prijava dostavlja se Izornoj komisiji u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o otpočinjanju postupka predlaganja kandidata za izbornog člana Saveta u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Uz kandidacionu prijavu dostavljaju se: potpisana izjava kandidata o prihvatanju kandidature, odluka sednice svih sudija suda ili sudova kojom se predlaže kandidat, odnosno obrazac sa potpisima sudija koji podržavaju kandidata, kao i lični i profesionalni podaci o kandidatu. Kandidat može odustati od kandidature podnošenjem pismene izjave Izornoj komisiji najkasnije osam dana od dana utvrđivanja konačne liste kandidata.

Članom 33. Predloga zakona uređuje se postupak po prijavi. Izborna komisija ispituje blagovremenost, dozvoljenost i potpunost prijave. Izborna komisija u roku od 24 časa od prijema nepotpune prijave zaključkom poziva kandidata da podnetu prijavu dopuni u roku od 48 časova od časa prijema, uz upozorenje da se u suprotnom prijava odbacuje neblagovremenu i nedozvoljenu i nepotpunu prijavu Izborna komisija odbacuje rešenjem.

Članom 34. Predloga zakona predviđeno je da Izborna komisija utvrđuje konačnu listu kandidata u roku od 15 dana od isteka roka iz člana 32. ovog zakona. Izborna komisija utvrđuje po jednu konačnu listu kandidata za svaki stepen i vrstu suda (član 26). Redosled kandidata na listi utvrđuje se prema redosledu predaje kandidacione prijave Izornoj komisiji. Izborna komisija istovremeno objavljuje sve utvrđene konačne liste kandidata zajedno sa ličnim i profesionalnim podacima i programima kandidata, na internet stranici Saveta.

Članom 35. Predloga zakona predviđeno je da svaki kandidat ima jednako pravo na predstavljanje sudijama. Izborna komisija utvrđuje rok za predstavljanje kandidata koji ne može biti kraći od 60 dana. Izborna komisija utvrđuje raspored predstavljanja kandidata u sedištu apelacionog suda i o njemu obaveštava sve sudije prema vrsti i stepenu suda (član 26). Predsednik suda dužan je da dozvoli sudijama prisustvo na predstavljanju kandidata u sedištu apelacionog suda na čijoj se teritoriji nalazi. Izborna komisija, uz saglasnost kandidata, organizuje video snimanje predstavljanja kandidata u apelacionom sudu i tako dobijeni video zapisi objavljuje na internet stranici Saveta. Kandidat ima pravo na plaćeno odsustvo za dane kada se predstavlja u sedištu apelacionog suda. Kandidat ima pravo da se neposredno predstavi sudijama i u drugom sudu prema vrsti i stepenu suda (član 26). Savet obezbeđuje nadoknadu putnih troškova kandidata za predstavljanje u sedištu apelacionog suda.

Član 36. Predloga zakona predviđa da datum i vreme sprovođenja izbora određuje Izborna komisija i o tome obaveštava svakog predsednika suda deset dana pre dana održavanja izbora. Predsednik suda obaveštava javnim obaveštenjem svakog sudiju u sudu čijim radom rukovodi o danu i vremenu održavanja izbora, najkasnije osam dana pre dana održavanja izbora. Glasanje za kandidata za izbornog člana Saveta iz reda sudija obavlja se na biračkom mestu u sudu određenom od strane Izborne komisije.

Članom 37. Predloga zakona predviđeno je da je Izborna komisija dužna da blagovremeno pripremi materijal za glasanje za svako biračko mesto i to: spisak sudija koji glasaju na tom biračkom mestu, potreban broj glasačkih listića i utvrđenu listu kandidata. Za svako biračko mesto Izborna komisija imenuje birački odbor. Birački odbor čine tri sudije koje nisu kandidati za izbor. Izborna komisija organizuje obuku za člana biračkog odbora.

Članom 38. Predloga zakona predviđeno je da utvrđena lista kandidata na dan glasanja mora biti vidno istaknuta na svakom biračkom mestu i u svakom sudu prema stepenu i vrsti suda (član 26), koji bira kandidata na toj listi kandidata. Svaki sudija glasa lično. Glasanje je tajno. Glasa se na overenom glasačkom listiću. Birački odbor sprovodi glasanje u prostoriji suda koju blagovremeno odredi predsednik suda. Izuzetno, ako je sudija iz zdravstvenih razloga onemogućen da dođe na biračko mesto, na njegov zahtev birački odbor može omogućiti da glasa i van biračkog mesta.

Članom 39. Predloga zakona predviđeno je da Birački odbor po zatvaranju biračkog mesta bez odlaganja sačinjava, potpisuje i dostavlja Izornoj komisiji zapisnik o rezultatu glasanja koji sadrži broj sudija sa pravom glasa na tom biračkom mestu, broj sudija koji su glasali, broj glasačkih listića koji su ubačeni u glasačku kutiju, broj nevažećih glasačkih listića, broj važećih glasačkih listića i broj glasova koje je dobio svaki od kandidata. Izborna komisija utvrđuje ukupan broj sudija i broj sudija koji su glasali po biračkim mestima, broj neupotrebljenih, nevažećih i važećih glasačkih listića, broj glasova koji je kandidat dobio na pojedinom biračkom mestu, kao i broj ukupno dobijenih glasova po kandidatu za svaku listu kandidata. Zapisnik o utvrđivanju rezultata izbora, koga potpisuju svi članovi Izborne komisije, dostavlja se Savetu.

Članom 40. Predloga zakona predviđeno je da sudija ima pravo da, preko Izborne komisije, podnese prigovor Savetu zbog povrede izbornog prava, u roku od 24 časa od časa kada je povreda izbornog prava učinjena. Savet odlučuje o prigovoru rešenjem u roku od 48 časova od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora preko Izborne komisije. Ako Savet po prigovoru ne donese rešenje u propisanom roku, smatra se da je prigovor usvojen. Ako Savet usvoji prigovor, poništava izbornu radnju, odnosno izbor, a izborna radnja ili izbor se ponavlja u roku od osam dana.

Članom 41. Predloga zakona predviđeno je da se protiv rešenja Saveta kojim je odbačen ili odbijen prigovor podnosilac može podneti žalbu Ustavnom sudu u roku od 48 časova od časa objavljivanja rešenja. Protiv rešenja Saveta kojim je usvojen prigovor kandidat i svaki sudija može podneti žalbu Ustavnom sudu u roku od 48 časova od časa objavljivanja rešenja. Ustavni sud dužan je da donese odluku po žalbi u roku od 72 časa od časa prijema žalbe sa spisima. Ako Ustavni sud usvoji žalbu Ustavnom sudu i poništi izbornu radnju odnosno izbore, odgovarajuća izborna radnja, odnosno izbori ponoviće se najkasnije za osam dana.

Članom 42. Predloga zakona predviđeno je da je za člana Saveta izabran sudija koji prema vrsti i stepenu suda (član 26) dobije najveći broj glasova. Ako dva ili više kandidata prema vrsti i stepenu suda (član 26) dobiju jednak najveći broj glasova, izbori se ponavljaju za te kandidate u roku od 15 dana. Savet posle odlučivanja o prigovoru ili proteku roka za podnošenje prigovora objavljuje konačne rezultate glasanja i donosi odluku kojom konstatuje izbor člana Saveta.

Članom 43. Predloga zakona predviđeno je da Narodna skupština bira četiri člana Saveta među istaknutim pravnicima sa najmanje deset godina iskustva u pravnoj struci od osam kandidata koje predloži odbor Narodne skupštine nadležan za pravosuđe (u daljem tekstu: Odbor), posle javnog konkursa, glasovima dve trećine svih narodnih poslanika.

Član 44. Predloga zakona uređuje uslove za izbor člana Saveta. Kandidat za člana Saveta može biti lice koje, pored uslova iz člana 43. Predloga zakona, ispunjava i sledeće uslove: 1) da ispunjava opšte uslove za rad u državnom organu;

2) da ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama na pravnom fakultetu u obimu od najmanje 240 ESPB ili visoko obrazovanje stečeno na osnovnim studijama na pravnom fakultetu u trajanju od najmanje četiri godine; 3) da ima iskustvo i znanje od značaja za rad pravosuđa; 4) da je dostojno za obavljanje funkcije člana Saveta; 5) da nije navršilo 65 godina života; 6) da ne obavlja sudijsku ili javnotužilačku funkciju; 7) da nije izabrano na javnu funkciju neposredno od građana, da ne obavlja funkciju na koju ga bira Narodna skupština, odnosno da ne obavlja funkciju sudije Ustavnog suda ili državnog sekretara; 8) da snažno ne utiče na donošenje političkih odluka; 9) da nije vršio neprimeren uticaj na rad sudije, suda ili nosioca javnotužilačke funkcije i javnog tužilaštva; 10) da u javnom istupanju nije zastupao stav koji ugrožava nezavisnost sudstva ili samostalnost javnog tužilaštva.

Dostojnost podrazumeva moralne osobine koje član Saveta treba da poseduje i ponašanje u skladu sa tim osobinama. Moralne osobine su: poštenje, savesnost, pravičnost, dostojanstvenost, istrajnost i uzornost, a ponašanje u skladu sa tim osobinama podrazumeva čuvanje ugleda Saveta i sudstva u vršenju funkcije i izvan nje, svest o društvenoj odgovornosti, očuvanje samostalnosti, nepristrasnosti, integriteta i dostojanstva u vršenju funkcije i izvan nje i staranje o očuvanju poverenja u rad i autoritet Saveta i sudstva u javnosti. Prilikom izbora posebno se ceni stručni ili naučni rad od značaja za rad pravosuđa, kao i razumevanje pravosuđa i zalaganje u profesionalnom radu ili javnom delovanju za nezavisnost sudstva.

Član 45. Predloga zakona predviđa da Narodna skupština bira člana Saveta među istaknutim pravnicima, posle sprovedenog javnog konkursa, na predlog Odbora, glasovima dve trećine svih narodnih poslanika. Odbor predlaže Narodnoj skupštini dvostruko veći broj kandidata od broja članova Saveta koji se biraju.

Članom 46. Predloga zakona uređuje se raspisivanje javnog konkursa. Javni konkurs za izbor člana Saveta raspisuje se odlukom predsednika Narodne skupštine najkasnije šest meseci pre isteka mandata člana Saveta. Ako je članu Saveta prestala funkcija pre isteka vremena na koje je izabran, javni konkurs se raspisuje u roku od 15 dana od dana prestanka funkcije. Javni konkurs se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i najmanje jednom sredstvu javnog informisanja koje pokriva teritoriju Republike Srbije, kao i na internet stranici Narodne skupštine i Saveta. Ako se ne prijavi dovoljan broj kandidata na javni konkurs, raspisuje se novi javni konkurs u roku od 15 dana od isteka roka za podnošenje prijave na prethodnom javnom konkursu.

Članom 47. Predloga zakona predviđeno je da se prijava na javni konkurs podnosi se Odboru u roku od 15 dana od dana objavljivanja javnog konkursa u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Prijava na javni konkurs sadrži podatke o kandidatu i dokaze o ispunjenosti uslova za izbor člana Saveta. Bliža sadržina prijave uređuje se odlukom o javnom konkursu.

Članom 48. Predloga zakona predviđeno je da se javni konkurs za izbor člana Saveta sprovodi Odbor. Odbor ispituje prijavu na javni konkurs i priložene dokaze o ispunjenosti uslova za izbor člana Saveta. Nedoovoljenu, nepotpunu i neblagovremenu prijavu Odbor odbacuje. Odbor može pribaviti podatke o kandidatu od organa, organizacije i pravnog lica u kojem je kandidat obavljao poslove, kao i druge podatke o kandidatu od značaja za izbor. Posle ispitivanja zadovoljenosti, blagovremenosti i potpunosti prijava Odbor sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor. Odbor objavljuje biografije kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor i raspored razgovora sa njima na internet stranici Narodne skupštine. Odbor na javnoj sednici, uz učešće opšte i stručne javnosti razmatra prijave i podnete dokaze i obavlja razgovor sa kandidatima sa liste. Razgovor sa kandidatima direktno se prenosi putem medija.

Članom 49. Predloga zakona predviđen je da na posebnoj sednici Odbor odlučuje o predlogu dvostrukog broja kandidata za izbor člana Saveta od broja koji se bira, koji dostavlja predsedniku Narodne skupštine u roku od 90 dana od isteka roka za podnošenje prijave na javnom konkursu. Svaki član Odbora ima pravo da

predloži kandidata za izbor člana Saveta. O ovom predlogu Odbor odlučuje većinom od ukupnog broja članova Odbora i dužan je da razmotri predloge kandidata za izbor člana Saveta koje predloži svaki član Odbora. Predsednik Narodne skupštine može na obrazloženi predlog Odbora da produži rok za 30 dana.

Član 50. Predloga zakona predviđa da predsednik Narodne skupštine zakazuje sednicu za izbor člana Saveta. Sednica se zakazuje najranije 15 dana od prijema predloga za izbor člana Savetaa održava se i okončava u roku od 30 dana od dana prijema predloga. Pre održavanja sednice iz stava 1. ovog člana, Odbor organizuje javno slušanje radi predstavljanja kandidata, na kojem učestvuju predstavnici opšte i stručne javnosti. Na sednici, Narodna skupština glasovima dve trećine svih narodnih poslanika bira člana Saveta. Narodna skupština glasa za svakog kandidata pojedinačno, a izabrana su četiri kandidata koja su dobila najveći broj glasova. Ako je više predloženih kandidata dobilo isti i istovremeno najmanji broj glasova dovoljan za izbor, o izboru između tih kandidata se ponovo glasa.

Ako Narodna skupština ne izabere sve članove Saveta koji se biraju u roku iz člana 50. Predloga zakona, preostale članove Saveta, između svih kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor, bira komisija koju čine predsednik Narodne skupštine, predsednik Ustavnog suda, predsednik Vrhovnog suda, Vrhovni javni tužilac i Zaštitnik građana, većinom glasova, u roku od 30 dana od dana isteka roka za izbor člana Saveta od strane Narodne skupštine.

Član 51. Predloga zakona predviđa da predsednik Narodne skupštine, saziva i predsedava sednicom komisije. Komisija pre izbora člana Saveta na javnoj sednici, razmatra prijave svih kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor. Komisija obavlja razgovor sa kandidatom koji ispunjava uslove za izbor za člana Saveta, koji je otvoren za javnost i direktno se prenosi putem medija. Odluka o izboru člana Saveta donosi se tajnim glasanjem i mora biti obrazložena. Član Komisije može da glasa samo za onaj broj kandidata koliko je preostalo članova Saveta za izbor. Ako je više predloženih kandidata dobilo isti i istovremeno najmanji broj glasova dovoljan za izbor, o izboru između tih kandidata se ponovo glasa. Ako komisija ne donese odluku u roku iz stava 1. ovog člana, raspisuje se novi javni konkurs za izbor člana Saveta za kojeg nije doneta odluka o izboru. Komisija, većinom glasova, donosi poslovnik o radu, kojim bliže uređuje način rada. Stručne i administrativne poslove za potrebe komisije obavlja Narodna skupština.

Član 52. Predloga zakona predviđa da se odluka o izboru člana Saveta koga bira Narodna skupština objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranici Narodne skupštine i Saveta.

Članom 53. Predloga zakona predviđeno je da izborni član Saveta stupa na funkciju u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o izboru u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Ako je izborni član Saveta izabran pre isteka mandata prethodnom članu Saveta, izborni član Saveta stupa na funkciju u roku od 30 dana od dana isteka mandata. Izborni član Saveta stupa na funkciju na svečanoj sednici Saveta. Ako u roku izborni član Saveta bez opravdanog razloga ne stupi na funkciju smatra se da nije izabran. Savet donosi odluku kojom se konstatuje da član Saveta nije izabran. Ako na funkciju ne stupi član koga je izabrala Narodna skupština, Savet o tome se obaveštava Narodnu skupštinu. Savet, odnosno Narodna skupština raspisuje izbore, odnosno javni konkurs za izbor člana Saveta u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Saveta.

Članom 54. Predloga zakona uređuju se razlozi za prestanak funkcije člana Saveta. Predsedniku Vrhovnog suda funkcija u Savetu prestaje prestankom funkcije predsednika Vrhovnog suda. Izbornom članu Saveta funkcija prestaje istekom mandata. Pre isteka mandata izbornom članu Saveta funkcija prestaje ako sam to zatraži, ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora od od najmanje šest meseci, ako mu prestane državljanstvo Republike Srbije, ako postane član političke stranke, ako postane nedostojan za vršenje funkcije člana Saveta ili ako učestalo ne učestvuje u radu Saveta bez opravdanog razloga. Izbornom članu Saveta iz reda

sudija funkcija u Savetu prestaje i prestankom sudijske funkcije. Izbornom članu Saveta koga bira Narodna skupština funkcija u Savetu prestaje i ako trajno izgubi radnu sposobnost za vršenje funkcije člana Saveta ili ako navrš 65 godina života. Gubitak radne sposobnosti za obavljanje funkcije člana Saveta utvrđuje se na osnovu stručnog nalaza i mišljenja ovlašćene zdravstvene ustanove. Nadležni sud dužan je da dostavi Savetu pravnosnažnu odluku o osudi člana Saveta na kaznu zatvora od najmanje šest meseci.

Član 55. Predloga zakona predviđa da ako izborni član Saveta sam zatraži prestanak funkcije, ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora od najmanje šest meseci, ako mu prestane državljanstvo Republike Srbije, ako trajno izgubi radnu sposobnost za vršenje funkcije člana Saveta ili ako navrš 65 godina života, Savet donosi odluku o prestanku funkcije člana Saveta najkasnije u roku od 15 dana od dana saznanja za razlog prestanka funkcije. Odluku o prestanku funkcije Savet donosi i ako je izbornom članu Saveta iz reda sudija prestala sudijska funkcija.

Član 56. Predloga zakona predviđa da izbornom članu Saveta funkcija može prestati pre isteka mandata ako postane član političke stranke, ako postane nedostojan za vršenje funkcije člana Saveta ili ako učestalo ne učestvuje u radu saveta bez opravdanog razloga. Predlog za prestanak funkcije člana Saveta može podneti član Saveta iz razloga propisanih ovim članom. Član Saveta protiv koga je podnet predlog za prestanak funkcije ima pravo da odmah bude obavešten o predlogu, da se upozna sa sadržinom predloga i dokazima, da sam ili preko punomoćnika pruži objašnjenje i dokaze za svoje navode, kao i da te navode usmeno izloži pred Savetom. Savet odlukom može odbiti predlog ili usvojiti predlog i doneti odluku o prestanku funkcije člana Saveta.

Članom 57. Predloga zakona predviđeno je da protiv odluke o prestanku funkcije iz čl. 55. i 56. Predloga zakona, član Saveta može izjaviti žalbu Ustavnom sudu u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke, koja isključuje pravo na podnošenje ustavne žalbe. Ustavni sud je dužan da odluku po žalbi Ustavnom sudu donese u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe Ustavnom sudu. Žalba odlaže izvršenje odluke o prestanku funkcije člana Saveta. Član Saveta protiv koga je podnet predlog za prestanak funkcije člana Saveta izuzima se iz odlučivanja.

Članom 58. Predloga zakona uređuju se poslovi, organizacija i način rada Saveta. Za obavljanje stručnih, administrativnih i drugih poslova u okviru Saveta obrazuje se Administrativna kancelarija. Organizacija, posao i način rada Administrativne kancelarije bliže se uređuju aktom Saveta. Na prava i obaveze zaposlenog u Administrativnoj kancelariji primenjuje se propis koji uređuje položaj državnog službenika i nameštenika.

Članom 59. Predloga zakona predviđeno je da Savet ima sekretara koji se postavlja na pet godina i može biti ponovo postavljen. Sekretara postavlja Savet. Sekretar rukovodi Administrativnom kancelarijom i za svoj rad odgovoran je Savetu. Sekretar ima status državnog službenika na položaju. Uslovi za postavljenje sekretara određuju se aktom Saveta.

Članom 60. Predloga zakona predviđeno je da sudija može biti upućen, radi obavljanja stručnih poslova, u radna tela Saveta. Rešenje o upućivanju donosi Savet, po pribavljenom mišljenju predsednika suda u kome sudija vrši sudijsku funkciju, uz pismenu saglasnost sudije. Upućivanje može trajati najduže tri godine, bez mogućnosti ponovnog upućivanja u Savet.

Čl. 61. do 70. Predloga zakona sadrže prelazne i završne odredbe.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za primenu Zakona o Visokom savetu sudstva neophodna su dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije u 2023. godini, u ukupnom iznosu od 27.000.000,00 dinara, i to za :

Plate – ukupno: 25.000.000,00 dinara na godišnjem nivou (višekratna promena)

411 – 21.710.000,00 dinara

412 – 3.290.000,00 dinara

Povećanje broja zaposlenih – 15 zaposlenih, po zvanjima:

- 5 viših savetnika
- 5 samostalna savetnika
- 1 savetnik
- 4 referenta

Opremu – ukupno: 2.000.000,00 dinara na godišnjem nivou (jednokratna promena)

– 15 kompjutera – 1.800.000,00 dinara

– 5 štampača – 200.000,00 dinara

V. RAZLOZI ZA STUPANJE NA SNAGU ZAKONA PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Potrebno je da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, radi ispunjenja obaveza i postupanja u rokovima koji su propisani Ustavnim zakonom za sprovođenje Akta o promeni Ustava Republike Srbije.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o Visokom savetu sudstva

Draft Law on the High Council of the Judiciary

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),:

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST, u okviru kojeg je član 80 - Jačanje institucija i vladavine prava

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Odredbama Sporazuma nije dat poseban rok za usklađivanje, već se usklađivanje vrši u skladu sa opštim rokom u skladu sa članom 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

U potpunosti ispunjava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije, u okviru Poglavlja 23: „Pravosuđe i osnovna prava” - 3.23.3. – Osnovna prava predviđen je čitan niz planiranih kadrovskih i tehničkih mera koje je neophodno preduzeti radi daljeg institucionalnog jačanja javnog tužilaštva, odnosno Državnog veća tužilaca.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- Ne postoje propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Da, na engleski jezik

8. Saradnja sa Evropskom Unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U postupku pripreme Nacrta zakona o Visokom savetu sudstva ostvarena je saradnja sa Evropskom komisijom za demokratiju putem prava (Venecijanskom komisijom). Nacrt zakona o sudijama je poslat na mišljenje Venecijanskoj komisiji 12. septembra 2022. godine i 15. novembra 2022. godine. U pripremi mišljenja su učestvovali eksperti Venecijanske komisije: Martin Kuijer, zamenik člana iz Holandije, Karlo Heiki Tuori, počasni predsednik Venecijanske komisije iz Finske, Regina Kiner, član Venecijanske komisije iz Švajcarske i Žan-Klod Šolzem, zamenik člana Venecijanske komisije iz Belgije. Održavno je više konsultativnih sastanaka sa ekspertima Venecijanske komisije i sa predstavnicima Sekretarijata Venecijanske komisije.